

www.wijrijswijk.nl

www.facebook.com/wijrijswijk

info@wijrijswijk.nl

www.instagram.com/wijrijswijk

Begrotingsbehandeling 2020-2023 gemeente Rijswijk

—

Voorzitter,

Reeds vorig jaar sprak ik vanaf deze plek over vernieuwing. Tijdens het kaderdebat bleek dat er een tekort was in de jaarrekening over 2018 en later kwamen daar de tekorten die we nu ook zien voor 2019 en 2020 bij.

Aan de ene kant past het dan in deze begrotingsbehandeling niet om allerlei wensen op tafel te leggen, alhoewel dat verleidelijk is wanneer er keuzes gemaakt worden die niet de onze zijn.

Aan de andere kant moeten we lessen trekken uit het bedrijfsleven, waar de meest succesvolle bedrijven diegene zijn die ook in tijden van krimp en crisis blijven inzetten op innovatie en daar geld voor blijven reserveren. Gezien de roep van het merendeel van deze raad om de bezuiniging op Innovatie in het Sociaal Domein eenmalig te laten zijn en toch weer zo snel mogelijk op te pakken, meen ik bijval te herkennen in deze oproep tot vernieuwing ook in deze tijden van noodgedwongen bezuinigingen.

Voorzitter, ik constateer dat we als college en raad wel willen vernieuwen, maar dat het desondanks niet lijkt te lukken. We zitten vast in oude karrensporen en oud denken. We doen een paar stapjes naar voren, maar vallen daarna ook hard terug. We zetten wat nieuwe dingen in die vervolgens door de tekorten weer on hold gezet worden.

Bezuinigingen gaan met de kaasschaaf methodiek. Voor de korte klap begrijpelijk, maar niet aan te bevelen voor de lange termijn. Beleid start bij de huidige status-quo en wordt vanaf daar aangevuld. Maar wanneer is de laatste keer geweest dat het beleid volledig onder de loep genomen is en al het bestaande ter discussie is gesteld? Volgens de fractie van Wij. is het tijd voor een radicalere aanpak waarbij we echt vanuit een nulpunt aan een toekomstvisie werken op diverse beleidsterreinen. We zullen dus fundamenteel anders moeten gaan werken om Rijswijk verder te brengen. Met kleine stapjes lukt het niet. We moeten dus rigoureuus iets veranderen.

Om dit concreet te maken noem ik enkele voorbeelden:

- 1) In de jeugdzorg zijn er grote problemen met lange wachtlijsten en tekorten op het budget. De aanpassingen in het beleid van het afgelopen jaar hebben onvoldoende soelaas geboden. Inmiddels ontvangt 1 op 10 kinderen uit Rijswijk jeugdzorg, dat is heel veel. De nieuwe financieringsmethodiek wordt tegengehouden door de zorginstellingen. Uiteraard moeten we de problemen met zorgprofessionals oplossen, maar blijkbaar lukt het niet met kleine stappen. Er moet fundamenteel iets veranderen.
- 2) In het Sociaal domein is Wij. Rijswijk van mening dat kritisch moet worden bekeken wat noodzakelijk is. We moeten kijken wat kan worden geschrapt en wat erbij moet. Idealiter zouden we vanaf scratch opnieuw opbouwen. De fractie van Wij. Rijswijk is groot voorstander van resultaatgericht financieren en roept de wethouder op om bij de nieuwe subsidieverordening daarop in te zetten: bepaal per beleidsdomein wat er daadwerkelijk nodig is voor de inwoner en wat daarmee de vraag is aan partners in de stad; leg die vraag vervolgens neer in de stad. Op die manier subsidiëren we geen instellingen maar doelstellingen en staat het resultaat voorop. Geef iedereen de kans om met ideeën te komen - ook nieuwe partners op bepaalde vlakken. Wij is ervan overtuigd dat dit ook besparingen gaat opleveren!
- 3) Bij de energietransitie blijkt duidelijk dat de overheid een andere rol krijgt: we leven in een netwerksamenleving waar de overheid niet meer altijd bepaalt, maar vooral faciliteert, regisseert en aanjaagt. Bij de verduurzaming van de gebouwen blijkt dat heel duidelijk: we kunnen daar niet bepalen wat er daadwerkelijk gedaan wordt, dat doen immers de pandeigenaren zelf. We kunnen alleen oplossingen aandragen en faciliteren en dit vooral samen met partners doen die over de juiste kennis en expertise beschikken. Daarvoor is het essentieel dat de gemeentelijke organisatie uit haar ivorentoren komt en van buiten naar binnen gaat werken.
- 4) De verhoging van 15,5% aan afvalstoffenheffing is totaal onnodig als we het beleid echt hadden durven aanpassen. Het grootste deel van de kosten wordt gebruikt voor de verwerking. Laten we daarbij eens heel nieuwe afspraken maken: we starten nu met hoge tarieven, maar wie minder restafval produceert, krijgt geld terug. Dan zetten we echt in op de vervuiler betaalt.
Zoals al eerder gesteld, zouden we een half miljoen per jaar besparen als we onze eigen ambities van scheidingspercentages zouden halen. Voorzitter, met de juiste financiële prikkels, halen we onze doelen en naar onze mening ook heel snel. Dat kan ook nog eens op een heel klantvriendelijke manier.
- 5) Ook op het gebied van mobiliteit moeten we anders denken. We spreken over of er al dan niet een tunnel moet komen, meer of minder fietspaden en de parkeerdiscussie verdeelt de raad en is ingewikkelder dan sommige partijen willen geloven. De fractie van Wij. pleit voor een discussie op een hoger abstractieniveau:

mobiliteit in stad en regio door middel van innovatie en transitie: welke nieuwe manieren kunnen we inzetten en omarmen om de stad bereikbaar te houden? Te denken valt aan mobipunten, last-mile vervoer, logistieke hubs aan de rand van de stad met elektrisch vervoer de stad in, deel-auto-systemen, deelfietsen en wellicht elektrische fiets-taxi's van en naar Park&Ride terreinen aan de randen van de stad. Wij. roept op tot een brainstormsessie hierover met alle relevante partners uit de stad en omgeving.

- 6) Wonen: als je doet wat je deed dan krijg je wat je kreeg. Blijven we volbouwen op basis van wat er in het verleden is bedacht, of gaan we echt eens inspelen op de veranderende samenleving en daarbij behorende veranderende woonwensen? Niet alleen de discussie over meer of minder sociale woningbouw voeren, maar doorstroming bevorderen en echt nieuwe woonconcepten ontwikkelen.
- 7) En dan de begroting zelf: daar kan deze manier van verandering, opnieuw beginnen en opnieuw opbouwen enorm helpen: niet meer de kaasschaaf die inmiddels wel uitgeschaafd is, maar terug naar af en alles opnieuw tegen het licht houden. Per domein bekijken: 'wat willen we nou echt' en 'wat is daarvoor nodig?' Wat als we niks doen of als we het anders doen? En dan opnieuw opbouwen waarbij we alles bekijken en geen heilige huisjes kennen. Wij zijn benieuwd naar de reactie van de wethouder van financiën op deze gedachte.
- 8) Last but not least moeten we kijken naar onszelf als gemeenteraad: uit het rekenkamerrapport blijkt dat we naar een nieuwe manier van werken moeten, maar voorlopig blijven we hangen in de aloude karresporen, die ook deze collegeperiode steeds dieper worden. We wisselen standpunten uit maar weigeren de argumenten daarvoor aan te geven. Als er een werksessie wordt georganiseerd met een vernieuwende werkwijze om dat te stimuleren weigeren partijen daaraan mee te werken. We wachten nog steeds dociel af tot het college met stukken komt om er vervolgens op te kunnen schieten; blijkbaar is het te lastig om zelf proactief na te denken wat we wel willen en wachten we allemaal liever af om dan te kunnen roepen wat we niet willen.

Wij. Rijswijk wil af van het oude. Eindelijk eens echte vernieuwing. Niet af en toe een beetje, maar een nieuw proces. Van repareren naar preventie, van schaven naar opbouwen, van productfinanciering naar resultaatgerichte financiering en van reactief naar proactief.

Onze ambities lijken in ieder geval groter dan dat we met de huidige werkwijze gaan bereiken. Welke partijen hier helpen Rijswijk mee het karrenspoor te verlaten en de stad te besturen op een manier die past bij 2020?.